

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

**ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ STŘEDNÍCH
ČECH V PRAZE**

Energy Benefit Centre a. s.

Váš dopis čj.: -/-
Ze dne: 10. 8. 2022
Naše čj.: NPU-321/66401/2022
Vyřizuje: Lindauerová
Spisový znak: 820.1

Křenova 438 / 3

162 00 Praha 6

Praha 17. 8. 2022

Mladá Boleslav, správní obvod obce Mladá Boleslav, NKP Střední strojní a průmyslová škola (r. č. ÚSKP 413), KP (r. č. ÚSKP 37901/2-3613), městská památková zóna (r. č. ÚSKP ČR 2123), ul. Havlíčkova čp. 456 – řešení havarijního stavu opěrné zdi v ulici Jaselská a Havlíčkova

Předmět žádosti:

Dne 11. 8. 2022 jsme obdrželi vaši žádost o vydání stanoviska k PD „*Replika opěrné zídky k ulici Jaselská a Havlíčkova*“.

Přílohy žádosti:

Žádost a PD „*Replika opěrné zídky k ulici Jaselská a Havlíčkova*“, kterou v 8/2022 vypracovala fa *Energy Benefit Centre a. s.*

Charakteristika věci / objektu / území:

Rozsáhlá budova průmyslové školy, doplněná sochařskou výzdobou tvoří složitý stavební organismus komponovaný jako symbolika stroje. Ústřední budova je třípatrová, na ní navazuje soustava bočních křídel, bran a teras. Achitektonizované ohrazení JZ části objektu tvoří soustava zdí a zídek z kamene a umělého kamene, která je součástí konceptu od J. V. Krohy. Předmětná konstrukce vyrovnává v ulici Jaselská rozdílné výšky chodníku a terénu před jižní fasádou a zároveň jako nízká ohrada vymezuje zatravněný terén v ulici Havlíčkova. Opěrná stěna je z prostého betonu s říčním kamenivem a je provedena jako tížná. Nad korunou stěny je v celé délce na užších nebo širších podporách vysazena deska, která horizontálně ukončuje a sjednocuje konstrukci opěrné stěny v celé její délce.

Popis zamýšlených prací:

Záměr řeší havarijní stav opěrné stěny. Je navrženo odstranění konstrukce a provedení tvarové i rozměrové kopie, která bude s ohledem na namáhání objemovými změnami při povrchu vyztužena. Povrchová úprava nové opěrné stěny bude mít stejnou strukturu (zrnitost), barvu a provedení.

Povrch bude na kopii zopakován podle deponovaných vzorků původní opěrné stěny. Kamenná dlažba a kamenné stupně schodiště budou po dokončení prací navraceny na původní místo a podkladní souvrství budou zopakována.

Technický stav věci /objektu / dotčené konstrukce:

Povrch konstrukce je fyzicky a chemicky poškozen. Opěrná stěna je na povrchu i v hloubce konstrukce porušena trhlinami a chybějícími částmi betonu. Římsa v koruně opěrné zdi má příčné trhliny v celé její šířce. Beton v místech příčných trhlin a na vnější hraně římsy chybí v delších úsecích. Povrch je rozsáhle degradován. Ve stěně se pohledově projevuje vztlínající vlhkost. Dnes je povrch opěrné stěny zajištěn pletivem.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Budova Střední strojní a průmyslové školy je od 3. 5. 1958 kulturní památkou vedenou r. č. ÚSKP 37901/2-3613. Národní kulturní památkou je od 1. 7. 2017 nařízením vlády č. 69/2017 ze dne 20. února 2017 o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky. Současně se nachází na území městské památkové zóny Mladá Boleslav r. č. ÚSKP ČR 2123. Projekt Střední strojní a průmyslové školy vypracoval Jiří Kroha mezi lety 1922-23. Realizaci mezi lety 1923-27 provedla firma Hráský & Jenč. Průmyslová škola je příklad Krohovy tvorby z dvacátých let se zachovaným hmotovým řešením a stavebními prvky. Dokládá Krohův přerod od bohatších, robustnějších a eklektičtějších forem k purističtějšímu vyjádření. Přestože ve své době byl autor pro přebujelost forem kritizován, stala se průmyslová škola jedním ze znaků města Mladá Boleslav a na mnoha budovách jeho soudobých autorů je zřetelné opakování a transformování prvků uplatněných na této budově. To dokládá, že Krohova tvorba v Mladé Boleslavi, z níž Průmyslová škola je realizací nejvýznamnější, měla svůj značný vliv a udala ráz mnoha mladoboleslavským stavbám. S ohledem na současný stupeň poznání historického vývoje lze konstatovat, že k hodnotám národní kulturní památky, vedle historicko urbanistického významu, náleží hodnota historická, hodnota architektonická, stavebně historická a umělecká.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzované práce:

budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:

- 1) Nová konstrukce bude provedena jako přesná tvarová i rozměrová kopie původní opěrné stěny. Deska, která horizontálně zakončuje konstrukci opěrné stěny v celé její délce, zachová přesah přes podpěrné prvky i z rubové strany podle skutečnosti.
- 2) Materiál (beton) zachová frakce a druhy kameniva (hornina) podle originálu. Budou provedeny vzorky, které budou před prováděním prací předloženy k odsouhlasení orgánu památkové péče.

- 3) Budou provedeny vzorky veškerých povrchových úprav, vyplnění spár a napojení jednotlivých částí, které budou předloženy ke schválení orgánu památkové péče před prováděním prací.
- 4) Nopová fólie užita nebude.
- 5) Kačírek na terénu v rubu stěny užít nebude.
- 6) Trvale pružný tmel na povrchu dilatačních spár užít nebude. Tloušťka dilatačních spár bude minimalizována.

Zdůvodnění:

- Ad 1) Nová konstrukce musí být provedena jako přesná tvarová i rozměrová kopie původní opěrné stěny, jejíž stav byl vyhodnocen jako havarijní a z tohoto důvodu je navrženo její odstranění. Kontrolou tvaru navržené kopie se skutečným stavem bylo zjištěno, že nejsou zachovány charakteristické detaily. Především jde o přesah desky nad podporami v koruně opěrné stěny na rubu. Realizací podle předloženého návrhu by došlo ke zjednodušení tvaru opěrné stěny a tak ke znehodnocení autorského díla, národní kulturní památky.
- Ad 2) Podmínka byla stanovena z důvodu přiblížení se historickému originálu. Přestože je v PD uvedeno, že má jít o materiálovou kopii, upřesnění v projektu chybí.
- Ad 3) Provedení vzorků povrchových úprav, vyplnění spár a napojení jednotlivých částí požadujeme pro možnost kontroly a posouzení požadované kvality prováděných prací a jejich vzhledu. Těmto pracím je třeba věnovat zvýšenou pozornost, neboť pro jejich provedení je třeba použít historické postupy a technologie, které se v současném stavebnictví již běžně nepoužívají.
- Ad 4) Užití nopové fólie je v rozporu s technologiemi, které byly užity na původní konstrukci. Nopová fólie je novodobým, netradičním řešením, které nebylo v minulosti používáno. Použití ukončujících lišt nebo volně odříznuté nopové fólie by detail napojení opěrné stěny a terénu esteticky významně poškodilo. Upozorňujeme, že nopová fólie neslouží jako hydroizolace, ale lze ji samu o sobě chápat pouze jako ochranu tepelné izolace u zateplených objektů.
- Ad 5) V době vzniku stavby se tento materiál v navržených detailech neužíval. Detail by neodpovídal historickému stavu, čímž by došlo k poškození památky.
- Ad 6) Dilatační spáry, tak jak jsou materiálově i svojí šířkou navrženy odpovídají dnešním stavebním postupům. Protože jejich absence na původní konstrukci způsobila dnešní velmi špatný stavebně technický stav, nelze se jejich provedení při obnově vyhnout.

Ovšem pohledově velmi exponovaný detail dilatačních spár je nutno řešit technologiemi, které nebudou v kontextu historické architektury rušivé.

Upozornění:

Naše vyjádření nenahrazuje závazné stanovisko, o které je potřeba zažádat na Krajském úřadě Středočeského kraje.

Ing. Jan Žižka

ředitel

Na vědomí: Střední průmyslová škola, Havlíčkova 456, 293 01 Mladá Boleslav, k rukám ředitele Ing. Bohaty
Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor kultury a památkové péče, Zborovská 11, 150 21 Praha 5